

POSTANOWIENIE

Dnia 20 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie R.C. skazanego z art. 190a § 1 k.k.

po rozpoznaniu na posiedzeniu w Izbie Karnej w dniu 20 listopada 2024 r. z urzędu kwestii dopuszczalności kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego od wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku – Białej z dnia 14 czerwca 2024 r., sygn. VII Ka 310/24 zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Bielsku – Białej z dnia 30 stycznia 2024 r., sygn. IX K 440/23,

na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

pozostawić bez rozpoznania przyjętą kasację z uwagi na jej niedopuszczalności z mocy ustawy.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Bielsku – Białej z dnia 30 stycznia 2024 r., sygn. IX K 440/23 R.C. został uznany za winnego popełnienia przestępstwa z art. 190a § 1 k.k. i za to skazany został na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego, Sąd Okręgowy w Bielsku – Białej wyrokiem z dnia 14 czerwca 2024 r., sygn. VII Ka 310/24 zmienił zaskarżony wyrok i w miejsce kary pozbawienia wolności orzekł karę 6 miesięcy ograniczenia wolności, zobowiązując go wykonywania

nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym.

Kasację od wyroku sądu odwoławczego wniósł obrońca skazanego i zarzucił w niej: 1) uchybienia wskazane w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. polegające na skazaniu R.C. mimo jego niepoczytalności, 2) rażące naruszenie prawa, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 193 k.p.k. i art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. przez oddalenie wniosków dowodowych o dopuszczenie dowodu z dokumentacji leczenia skazanego w szpitalu psychiatrycznym oraz dopuszczenie opinii uzupełniającej biegłych psychiatrów na okoliczność ustalenia, czy zdiagnozowana u niego schizofrenia paranoidalna mogła występować już w dacie czynu w sytuacji, gdy sąd odwoławczy oparł się na opinii biegłych sporządzonej zanim rozpoznano u skazanego tę chorobę psychiczną, która z dużym prawdopodobieństwem występowała już w dacie czynu, co stawia pod znakiem zapytania ustalenie co do jego poczytalności i wniósł o uchylenie wyroku sądu odwoławczego i przekazanie sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z treścią art. 523 § 2 k.p.k. kasację na korzyść skazanego można wnieść jedynie w razie skazania za przestępstwo na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania.

Ograniczenie to nie dotyczy podmiotów z art. 521 k.p.k., a więc Prokuratora Generalnego, a także Rzecznika Praw Obywatelskich, ale i strony uprawnionej do wniesienia kasacji, pod warunkiem, że w kasacji zarzuci istnienie uchybienia z art. 439 k.p.k. (§ 4 pkt 1), przy czym nastąpi to w sposób rzeczywisty (a nie formalny). Chodzi tu o to, aby uchybienie opisane w kasacji mieściło się w formule tych uchybień, które są określone w przepisie art. 439 k.p.k. W orzecznictwie Sądu Najwyższego dopuszcza się możliwość uznania, że określony zarzut kasacji jest niedopuszczalny, co upoważnia do pozostawienia kasacji w części tego zarzutu bez rozpoznania (postanowienie z 4 grudnia 2001 r., II KKN 175/99). W kontekście tych stwierdzeń, odwołując się do treści zarzutu z pkt 1 kasacji wskazać należało, że skarżący konstruując ten zarzut pominął, że podnoszona okoliczność

wylęczająca postępowanie w postaci niepoczytalności sprawcy nie mieści się w formule uchybień wskazanych w art. 439 § pkt 9 k.p.k. Okoliczność wylęczająca postępowanie w postaci niepoczytalności sprawcy skutkująca przyjęcie, że nie popełnienia on przestępstwa określona jest w art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k., a nie w treści art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. Jak wskazuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego przez „inne okoliczności wylęczające ściganie” w ujęciu art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. rozumie się przeszkody natury prawnej wynikające z norm Kodeksu postępowania karnego oraz przepisów innych ustaw lub umów międzynarodowych (por. postanowienie z 31.03.2016 r., II KK 313/15, OSNKW 2016/7, poz. 44). Wśród przesłanek szczególnych modyfikujących normalny tok procesu karnego można wymienić: akt łaski, abolicję, amnestię. Zatem w świetle wskazanych okoliczności ten zarzut kasacji należało uznać za niedopuszczalny. Jednakże wobec ograniczenia wskazanego w treści art. 523 § 2 k.p.k. i charakteru kary wymierzonej skazanemu przez sąd odwoławczy, uznanie powyższe skutkowało stwierdzeniem o niedopuszczalności nie tylko wskazanego zarzutu kasacji, ale również całej kasacji.

W końcowej części uzasadnienia podnieść należało, że nawet w przypadku uznania (oczywiście wyłącznie w płaszczyźnie teoretycznej) trafności podstawy prawnej pierwszego zarzutu kasacji, wskazane uchybienie musiałoby mieć charakter rzeczywisty, a nie pozorny, czy też hipotetyczny, tak kwalifikowane przez stronę, aby ograniczenie z § 2 art. 523 k.p.k. ominąć. Przy badaniu tej kwestii konieczne jest stwierdzenie, że treść postawionego zarzutu odpowiada podniesionemu naruszeniu prawa. Z zarzutu z pkt 2 kasacji, ale także z akt sprawy jasno wynika, że skazany dopuścił się przypisanego czynu w warunkach poczytalności. Z treści wskazanego zarzutu kasacji i towarzyszącej mu argumentację wynika, że skarżący zarzucił brak uzupełnienia postępowania dowodowego przez niedopuszczenie dowodu z opinii psychiatrycznej, której wnioski, przy uwzględnieniu stanu chorobowego skazanego stwierdzonego po popełnieniu przypisanego czynu, mogłyby doprowadzić do ustalenia, że również w chwili czynu był on dotknięty tym schorzeniem wylęczającym jego poczytalność.

Zatem kwestię stwierdzenia okoliczności wyłączającej postępowanie należało plasować w formule zdarzenia przyszłego i niepewnego. Nie stwierdzono zatem aby treść postawionego zarzutu odpowiadała podniesionemu naruszeniu prawa.

Zatem nawet teoretyczne rozważania prowadzone w zakresie zarzutu pierwszego kasacji, w tak określonym zakresie, musiałyby doprowadzić do uznania zarzutu pierwszego kasacji jako niedopuszczalnego, a z uwagi na limitującą treść art. 523 § 2 k.p.k., powiazaną z rozstrzygnięciem sądu odwoławczego także uznania całej kasacji jako niedopuszczalnej.

W końcu uzasadnienia należało jeszcze raz podnieść, że w § 2 art. 523 k.p.k. uregulowano ograniczenia kasacji dla stron. Nie dotyczą one podmiotów z art. 521 k.p.k.

Z tych względów postanowiono jak na wstępie.

WB.

r.g.